

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Okresní soud Praha – východ rozhodl samosoudkyní Mgr. Lucií Řezáčovou ve věci posuzované [redacted] bytem B. Smetany 1692, Čelákovice, zastoupené opatrovníkem pro řízení JUDr. Danou Kořínkovou, [redacted], se sídlem Karlínské nám. 12, Praha 8 – Karlín, zastoupené stálým opatrovníkem Městem Brandýs nad Labem – Stará Boleslav, Masarykovo nám. 1, 2, 250 01, Brandýs nad Labem – Stará Boleslav, za účasti svědkyně [redacted], trvale bytem [redacted]

o navrácení svéprávnosti,

t a k t o :

- I. Zrušuje se omezení svéprávnosti posuzované provedené rozsudkem Okresního soudu v Litoměřicích, ze dne 26.1.1981, č.j. 5 Nc 1222/80-12.
- II. Soud jmenuje [redacted], nar. [redacted] opatrovníka a to Město Brandýs nad Labem - Stará Boleslav, se sídlem Masarykovo nám. 1/2, 250 01 Brandýs nad Labem.
- III. Opatrovník je povinen a oprávněn zastupovat opatrovanku ve všech právních jednání s výjimkou právních jednání v běžných záležitostech každodenního života a to tak, že jedná

a, zpravidla společně s opatrovankou

b, jedná-li samostatně, jedná v souladu s vůlí opatrovanky

Opatrovníkovi se ukládá podat soudu zprávu bezodkladně v případě, že se dozví o právních jednáních opatrovanky bez jeho součinnosti a v rozporu s jeho doporučeními, pokud opatrovance působí újmu.

IV. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

V. České republice se náhrada nákladů řízení nepřiznává.

O d ů v o d n ě n í :

Navrhovatelka – opatrovankyně se návrhem doručeným zdejšímu soudu dne 30.06.2011 domáhala navrácení svéprávnosti.

Opatrovník pro řízení uvedl, že paní V [redacted] má zájem si spravovat své věci, z tohoto důvodu také podala uvedený návrh, dále také využívá asistenci, kterou využívá především z důvodu svého fyzického postižení, protože je na vozíčku. Je zvyklá využívat podporu asistenční služby, sama se nikde nevyskytuje a je zde zajištěna určitá nadstandardní ochrana proti možného zneužití posuzované. Příjem, který posuzovaná má ve formě kapesného je v podstatě malý a ostatní částky jsou vedeny na účtu [redacted], odkud jsou tedy hrazeny tyto služby. Také ke svým úsporám se paní V [redacted] nestaví neodpovědně. S paní V [redacted] zvažovali uzavření smlouvy o nápomoci, problém je však, že posuzovaná nemá žádnou blízkou osobu, se kterou by tato smlouva mohla být uzavřena, proto trvají na úpravě opatrovnictví pro posuzovanou, které bude fungovat jako určitá pojistka tak, a by byl zajištěn dohled nad tím, že služba funguje tak, jak má s tím, že tuto úlohu zde bude plnit veřejný opatrovník.

Posuzovaná uvedla, že trvá nadále na vrácení svéprávnosti. Důvodem, proč tento návrh podala, je, aby si mohla své věci vyřizovat sama. V současné době bydlí v [redacted]. Věci, které si vyřizuje sama, jsou zejména nákupy jídla a oblečení a to případně s doprovodem asistentky. Lékaře si dříve vyřizovala sama, dokud bydlela ve [redacted], nyní potřebuje doprovod, taktéž na úřad, neboť ten je také v [redacted]. Má kapesné ve výši 1.500,-Kč. Výši důchodu nezná. V současné době do zaměstnání nechodí, práci nemůže sehnat, důvodem proč do práce nyní nechodí je skutečnost, že v minulém roce byla nemocná. Sama bez asistentky se nevyskytuje, všude chodí s asistentkou.

Stálý opatrovník uvedl, že souhlasí s případným dalším výkonem funkce opatrovníka. Paní [redacted] pobírá invalidní důchod třetího stupně ve výši [redacted] Kč. Dále pobírá příspěvek na péči 8.000,-Kč. Dále má vkladní knížku, na této vkladní knížce je částka kolem [redacted],-Kč. Invalidní důchod i příspěvek na péči je zasílán poskytovateli sociálních služeb [redacted] a zde tyto částky jsou vedeny na účtu tohoto poskytovatele a jsou z něho hrazeny služby poskytované paní V [redacted]. Posuzovaná v současné době žije v domově pro osoby se zdravotním postižením u stejného poskytovatele, avšak v [redacted] s tím, že paní V [redacted], by se ráda do [redacted] do chráněného bydlení vrátila. Z tohoto důvodu také paní V [redacted] zatím ještě nebylo měněno trvalé bydliště.

Svědčyně, paní M [redacted] K [redacted], trvale bytem [redacted] uvedla, že je pracovníkem chráněného bydlení, tedy byla s posuzovanou v kontaktu v době, kdy ještě byla

v loňském roce v chráněném bydlení a než odešla z této služby. Je pravdou, že paní V [redacted] potřebuje doprovod asistenta, jsou však některé věci, které zvládá sama, pouze s radou asistenta, tzn. nákup, vyřizování na úřadech s tím, že však potřebuje fyzický doprovod asistenta. Fyzický doprovod potřebuje především z toho důvodu, že je paní V [redacted] fyzicky postižená a má mechanický vozík, který je třeba obsluhovat. Paní V [redacted] umí číst, psát, počítat, pracuje i na počítači, kde ho umí základně ovládat. Ovládá např. vyplňování jednoduché tabulky na PC, ovládá mail a skype. Paní V [redacted] také hospodaří každý měsíc s částkou 1.500,-Kč, vede si určitou tabulku, kam si zapisuje příjmy a výdaje.

Z obsahu spisu a dalších důkazů soud zjistil, že rozsudkem Okresního soudu v Litoměřicích ze dne 26.1.1981, č.j. 5Nc 1222/80-12 bylo rozhodnuto, že posuzovaná se omezuje ve způsobilosti k právním úkonům, zejména nesmí disponovat s částkami než 500,-Kč. Rozsudkem Okresního soudu Praha – východ ze dne 17.02.2012, č.j. 30 P 199/2003-215 bylo rozhodnuto, že návrh posuzované na navrácení způsobilosti k právním úkonům se zamítá, a dále, že posuzovaná se omezuje ve způsobilosti k právním úkonům v tom, že je schopna samostatně nakládat s finančními prostředky nepřevyšujícími jednorázově i v úhrnu částku 1.000,-Kč měsíčně, ostatních úkonů schopna není. Rozsudkem Krajského soudu v Praze ze dne 15.05.2012, č.j. 24 Co 251/2012-230 byl rozsudkem Okresního soudu Praha – východ ze dne 17.02.2012, č.j. 30 P 199/2003-215 zrušen a věc byla vrácena tomuto soudu k dalšímu řízení. Rozsudkem Okresního soudu Praha – východ ze dne 31.01.2013, č.j. 30 P 199/2003-253 ve spojení s usnesením Okresního soudu Praha – východ ze dne 22.05.2013, č.j. 30 P 199/2003-268 bylo rozhodnuto, že posuzovaná se omezuje ve způsobilosti k právním úkonům v tom, že je schopna nakládat samostatně s finanční částkou do 1.500,-Kč měsíčně, a též je schopna volebního práva, ostatních právních úkonů schopna není. Rozsudkem Krajského soudu v Praze ze dne 12.09.2013, č.j. 24 Co 227/2013-310 bylo rozhodnuto, že rozsudek Okresního soudu Praha – východ ze dne 31.01.2013, č.j. 30 P 199/2003-253 se mění tak, že posuzované se částečně vrací způsobilost k právním úkonům tak, že je způsobilá k těm právním úkonům, které se týkají nakládání s majetkem nepřevyšujícím hodnotově 3.000,-Kč a k výkonu volebního práva; k ostatním právním úkonům není způsobilá. Rozsudkem Nejvyššího soudu České republiky ze dne 19.02.2014, č.j. 30 Cdo 232/2014-329 bylo rozhodnuto, že Rozsudkem Krajského soudu v Praze ze dne 12.09.2013, č.j. 24 Co 227/2013-310, jakož i rozsudek Okresního soudu Praha – východ ze dne 31.01.2013, č.j. 30 P 199/2003-253 se zrušují a věc se vrací k Okresnímu soudu Praha – východ k dalšímu řízení. Usnesením Okresního soudu Praha – východ ze dne 10.09.2014, č.j. 30 P 199/2003-357 byl pan [redacted] zproštěn z funkce opatrovníka posuzované a nově byl jmenován opatrovník, Město Brandýs nad Labem – Stará Boleslav.

Z žádosti o prošetření výkonu funkce opatrovníka ze dne 17.06.2014 od poskytovatele sociálních služeb [redacted] soud zjistil, že posuzované byl usnesením zdejšího soudu ze dne 07.10.2009, č.j. 30 p 199/2003-150 ustanoven opatrovník, pan [redacted], nar. [redacted] s ohledem na to, že shledávají spolupráci s ustanoveným opatrovníkem jako nefunkční.

Ze stížnosti posuzované ze dne 23.06.2014 soud zjistil, že si posuzovaná stěžovala na svého opatrovníka, pana [redacted], který jí nepřeposílá výplatu příspěvku na mobilitu a to od února 2014, také řádně neplatí za sociální službu, kterou využívá. Dále s ní opatrovník nekomunikuje a to trvá již 3 měsíce.

Ze zprávy od opatrovníka ze dne 31.01.2015 bylo zjištěno, že posuzovaná je uživatelkou služeb [REDAKCE], p.s.s., na podzim roku 2014 byla dlouhodobě hospitalizována v nemocnici v Brandýse nad Labem, po propuštění již nemohla dále využívat služeb chráněného bydlení na adrese [REDAKCE], ze zdravotních důvodů tak byla přestěhována na adresu [REDAKCE], kde využívá službu: Domov pro osoby se zdravotním postižením stejného poskytovatele. Během roku 2014 pobírala paní V [REDAKCE] invalidní důchod třetího stupně ve výši 9.410,-Kč, který byl od 01.01.2015 zvýšen na 9.584,-Kč. Z vypláceného důchodu je hrazen pobyt a strava. Zbylé finanční prostředky jsou ukládány na depozitní účet, na kterém k 31.12.2014 byl zůstatek [REDAKCE],-Kč.

Ze zprávy poskytovatele sociálních služeb [REDAKCE] ze dne 05.02.2015 soud zjistil, že paní V [REDAKCE] je od 28.11.2014 poskytována sociální služba Domov pro osoby se zdravotním postižením, nyní si podala opět žádost do služby chráněného bydlení. Služba je hrazena z invalidního důchodu, vedle toho pobírá příspěvek na péči. Paní V [REDAKCE] je upoutána k invalidnímu vozíku, proto potřebuje pro vyřizování záležitostí asistenci. Nicméně vyjádří svůj názor a své záležitosti vyřídí s doprovodem asistenta. Pokud potřebuje radu, využije konzultace se sociální pracovnící, asistentem sociální služby, případně jiným pracovníkem z organizace, dle druhu potřeby.

Ze znaleckého posudku MUDr. [REDAKCE] a PhDr. [REDAKCE], Ph.D. ze dne 07.01.2012 soud zjistil, že paní V [REDAKCE] je od narození postižena dětskou mozkovou obrnou. Bydlí v chráněném bydlení, několik hodin denně pracuje v textilní chráněné dílně. Má k dispozici asistentku, která jí především usnadňuje pohyb. V základních cenách potravin se posuzovaná orientuje. U posuzované byl shledán pokles intelektových schopností do roviny spodního pásma lehké mentální retardace. V důsledku toho není schopna samostatného jednání před úřady a státními orgány, není schopna spolehlivě spravovat vlastní majetek. Je schopna disponovat s malými finančními částkami, ale v případě vyšších částek je nutný dohled druhé osoby.

Při právním posuzování věci respektoval soud změnu právní úpravy, k níž došlo s účinností od 1.1.2014 vydáním nového občanského zákoníku (zákon č. 89/2012 Sb., dále též „NOZ“). Tento zákon zrušil dosavadní občanský zákoník, zákon č. 40/1964 Sb.

Podle § 3028 odst. 1 NOZ dopadá nová právní úprava na práva a povinnosti vzniklé ode dne účinnosti nového zákoníku. Podle § 3028 odst. 2 věty před středníkem NOZ se ustanoveními tohoto zákona řídí i právní poměry týkající se práv osobních, rodinných a věcných.

Pro danou věc to znamená, že svéprávnost opatrovankyně je nutno posuzovat podle nového občanského zákoníku.

Od 1.1.2014 došlo rovněž ke změně procesních předpisů. Vzhledem k ust. čl. II bodu 2. zákona č. 293/2013 Sb. se však tato změna dané věci netýká a věc musí být projednána podle dosavadních předpisů.

Podle § 55 odstavec 1 a 2 o.z. k omezení svéprávnosti lze přistoupit jen v zájmu člověka, jehož se to týká, po jeho zhlédnutí a s plným uznáním jeho práv a jeho osobní jedinečnosti. Přitom musí být důkladně vzaty v úvahu rozsah a stupeň neschopnosti člověka postarat se o vlastní záležitosti. Omezit svéprávnost člověka lze jen tehdy, hrozila-li by mu

jinak závažná újma a nepostačí-li vzhledem k jeho zájmům mírnější a méně omezující opatření.

Podle § 465 odst. 1 o.z. soud jmenuje opatrovníka člověku, je-li to potřeba k ochraně jeho zájmů, nebo vyžaduje-li to veřejný zájem. Soud jmenuje opatrovníka zejména tomu, koho ve svéprávnosti omezil, tomu, o kom není známo, kde pobývá, neznámému člověku zúčastněnému při určitém právním jednání nebo tomu, jehož zdravotní stav mu působí obtíže při správě jmění nebo hájení práv.

Podle § 466 o.z. platí, že k povinnostem opatrovníka náleží udržovat s opatrovancem vhodným způsobem a v potřebném rozsahu pravidelné spojení, projevovat o opatrovance skutečný zájem, jakož i dbát o jeho zdravotní stav a starat se o naplnění opatrovancových práv a chránit jeho zájmy.

Podle § 469 o.z. platí, že člověku, jemuž působí zdravotní stav při správě jeho jmění nebo při hájení jeho práv obtíže, jmenuje soud na jeho návrh opatrovníka a ve shodě s takovým návrhem určí opatrovníkovi rozsah působnosti. Opatrovník jedná zpravidla společně s opatrovancem; jedná-li opatrovník samostatně, jedná v souladu s vůlí opatrovance. Nelze-li vůli opatrovance zjištit, rozhodne na návrh opatrovníka soud.

Posuzovaná byla rozsudkem Okresního soudu v Litoměřicích ze dne 26.1.1981, č.j. 5Nc 1222/80-12 omezena ve způsobilosti k právním úkonům tak, že zejména nesmí disponovati s částkami než 500,-Kč. Rozsudkem Okresního soudu Praha – východ ze dne 17.02.2012, č.j. 30 P 199/2003-215 byl návrh posuzované na navrácení způsobilosti k právním úkonům zamítnut, a posuzovaná byla omezena ve způsobilosti k právním úkonům v tom, že je schopna samostatně nakládat s finančními prostředky nepřevyšujícími jednorázově i v úhrnu částku 1.000,-Kč měsíčně, ostatních úkonů schopna není. Rozsudkem Krajského soudu v Praze ze dne 15.05.2012, č.j. 24 Co 251/2012-230 byl rozsudek Okresního soudu Praha – východ ze dne 17.02.2012, č.j. 30 P 199/2003-215 zrušen a věc byla vrácena tomuto soudu k dalšímu řízení. Rozsudkem Okresního soudu Praha – východ ze dne 31.01.2013, č.j. 30 P 199/2003-253 ve spojení s usnesením Okresního soudu Praha – východ ze dne 22.05.2013, č.j. 30 P 199/2003-268 byla posuzovaná omezena ve způsobilosti k právním úkonům v tom, že je schopna nakládat samostatně s finanční částkou do 1.500,-Kč měsíčně, a též je schopna volebního práva, ostatních právních úkonů schopna není. Rozsudkem Krajského soudu v Praze ze dne 12.09.2013, č.j. 24 Co 227/2013-310 byl rozsudek Okresního soudu Praha – východ ze dne 31.01.2013, č.j. 30 P 199/2003-253 změněn tak, že posuzovaná je způsobilá k těm právním úkonům, které se týkají nakládání s majetkem nepřevyšujícím hodnotově 3.000,-Kč a k výkonu volebního práva; k ostatním právním úkonům není způsobilá. Rozsudkem Nejvyššího soudu České republiky ze dne 19.02.2014, č.j. 30 Cdo 232/2014-329 byl rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 12.09.2013, č.j. 24 Co 227/2013-310, jakož i rozsudek Okresního soudu Praha – východ ze dne 31.01.2013, č.j. 30 P 199/2003-253 zrušeny a věc se vrátila k Okresnímu soudu Praha – východ k dalšímu řízení. Ohledně zdravotního stavu posuzované bylo zjištěno, že trpí lehkou mentální retardací, a že je upoutána na invalidní vozík, proto potřebuje pro vyřizování záležitostí asistenta. Jedná se však pouze o pomoc fyzickou. Posuzovaná si veškeré své záležitosti na úradech vyřizuje sama, pokud potřebuje radu, využije konzultace se sociální pracovníci, asistentem sociální služby, případně jiným pracovníkem z organizace, dle druhu potřeby. Ohledně majetkových poměrů bylo zjištěno, že posuzovaná pobírá invalidní důchod třetího stupně ve výši 9.410,-Kč, který byl od 01.01.2015 zvýšen na 9.584,-Kč. Z vypláceného důchodu je hrazen pobyt a

strava. Zbylé finanční prostředky jsou ukládány na depozitní účet, na kterém k 31.12.2014 byl zůstatek ██████, -Kč. K osobním poměrům posuzované bylo zjištěno, že od 28.11.2014 je jí poskytována sociální služba Domov pro osoby se zdravotním postižením, má zajištěno ubytování, stravování a potřebnou asistenci. S podporou poskytovatele sociálních služeb si plně obstarává záležitosti svého života, ve svém bydlení má vždy možnost podpory asistenta, nikdy není sama. S ohledem na výše uvedené soud dále uvádí, že ačkoliv posuzovaná trpí lehkou mentální retardací, a je zneužitelná okolím, kvůli čemu by zásadně mohlo přicházet v úvahu omezení svéprávnosti ve smyslu § 55 a následujících o.z., je nutné také zhodnotit veškeré okolnosti a dbát na to, aby práva nebyla omezována ve větším rozsahu, než je nezbytně třeba k ochraně práv, přitom soud vždy musí zvážit všechny mírnější alternativy, kterými by bylo možno ještě dosáhnout sledovaného cíle, přičemž omezení svéprávnosti musí být vždy považováno za prostředek nejkrajnější. Je zřejmé, jak vyplývá z obsahu celého spisu, že posuzovaná je v současné době natolik zajištěna sociální službou, že se do situací, v nichž by byly nějak ohroženy její zájmy, dostává jen v minimální míře. I když tedy posuzovaná trpí výše popsány potížemi, je schopna přiměřeně relevantních projevů vůle, po přiměřeném objasnění podstaty věci, z nichž bude moci opatrovník vycházet při zastupování opatrovanky. V dané věci se proto návrh posuzované jeví jako přiměřený a v dané věci namísto omezení ve svéprávnosti lze učinit mírnější a méně omezující opatření, a to ustanovení opatrovníka v souladu s ustanovením § 465 odstavec 1 a následujících o.z. S ohledem na to pak již není nutné dále rozhodnutím soudu omezovat svéprávnost posuzované.

Ohledně náhrady nákladů řízení rozhodl soud v souladu s ustanovením § 146 odst. 1 písm. a) o.s.ř.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku lze podat odvolání do 15 dnů ode dne doručení jeho písemného vyhotovení ke Krajskému soudu v Praze prostřednictvím Okresního soudu Praha - východ.

V Praze dne 17. února 2015

Mgr. Lucie Řezáčová, v.r.
samosoudkyně

Za správnost: Hauserová